

ZAUR USTAC

**GÜLLÜNÜN
ŞEİRLƏRİ**

(Məktəbəhazırlıq qrupları üçün vəsait)

Bakı - “USTAC.AZ” nəşrləri – 2022

Kitabdakı şeirlər Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən "Məktəbə hazırlaşırıq" adlı məktəbhazırlıq qrupları üzrə metodiki vəsaitə daxil edilmişdir.

Naşir: Tuncay Şəhrili

Elmi redaktor: **Qurban Bayramov** *professor, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, tənqidçi-ədəbiyyatşünas*

Redaktor: Hacıxanım Aida

Rəyçilər:

Taleh Xəlilov *pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, Azərbaycan Respublikası Təhsil Şurasının üzvü*

Ülviyyə Hüseynova *filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, BAU və ADU-nin baş müəllimi*

Zaur Ustac, "Güllünün şeirləri".

Təkmilləşdirilmiş sonuncu nəşr. Ustac.az nəşrləri. 45 səh.

Kod: 041-04-MZM-14-20-22

Kitab hərf və rəqəmlər haqqında əyləncəli şeir-tapmacalardan ibarətdir. Kitabdakı şeirlər 2019-cu ildən orta məktəb və liseylərin hazırlıq qrupları üçün nəzərdə tutulmuş "Məktəbə hazırlaşırıq" məktəbhazırlıq qrupları üzrə 4 hissəli dərsləyin 2 hissəli metodik vəsaitinin I və II hissələrinə daxil edilmişdir.

ISBN: 978-9952-4053-4-7

© Zaur Ustac, 2022.

ÖN SÖZ

Bu gün Azərbaycanda başqa sahələrdə: sosial-iqtisadi, ictimai-siyasi və mədəni həyatda olduğu kimi, xalq maarifi sahəsində də ciddi inkişaf dövrü başlanmış, təhsilin əhatə dairəsi əhəmiyyətli dərəcədə genişlənmişdir. Ölkənin qabaqcıl ziyalı dəstəsini təmsil edən maarifpərvər ziyalıların regionda ictimai-mədəni mühitin inkişafına, xüsusən təhsilə həmişə diqqət yetirməyə və qayğı göstərməyə sövq etmişdir.

Bu baxımdan yazıçı Zaur Ustacın “Güllünün şeirləri” adlı metodik vəsaiti maraqlıdır, elmi-nəzəri və praktik dəyərliliyi ilə diqqəti cəlb edir.

Qeyd edək ki, vəsait əsasən ümumi təhsil müəssisələrinin məktəbhazırlıq qrupları və I sinif şagirdləri üçün nəzərdə tutulmuşdur. Vəsaitdə Azərbaycan əlifbasının hər bir hərfi üçün tək-tək əyləncəli, uşaqların asan əzbərləyə biləcəyi dili asan, olduqca axıcı və yüngül hecalı şeirlər verilmişdir. Kitabda həmçinin hərflərlə yanaşı kiçik məktəb yaşlı uşaqlarda riyazi bacarıqların inkişaf etdirilməsi üçün rəqəmlər haqqında da şeirlər yazılmışdır.

Onu da vurğulamaq istəyirəm ki, vəsaitdə fənlərarası inteqrasiya da düzgün qurulmuşdur. Vəsaitdə

Azərbaycan dili fənni ilə Riyaziyyat fənni arasındakı inteqrasiyanın bariz nümunəsi, hərflərlə birlikdə rəqəmlərin də verilməsidir.

Həmçinin bu vəsait dərnəklərdə və bədii qiraət dərnəklərində kiçik yaşlı uşaqlara şeir öyrədən müəllimlər üçün də əlavə bir köməkçi vəsaitdir. Ona görə ki, az yaşlı uşaqlar hərfləri yaxşı tanıya bilmir, şeirləri oxuyub əzbərləməkdə çətinlik çəkirlər. Zaur Ustacın yazdığı bu şeirlər isə o, qədər asan və yadda qalandır ki, hər hansı hərfə və rəqəmə aid olan bir şeiri uşağa yalnız bir neçə dəfə təkrar etdirməklə əzbərlətmək olar.

Xüsusi ilə qeyd etmək istəyirəm ki, kiçik yaşlı məktəblilər üçün nəzərdə tutulmuş bu vəsait, eyni zamanda məktəbəqədər və ümumi təhsil müəssisələrində dərs deyən müəllimlər üçün də əvəzəlməzdir. İbtidai siniflərdə və məktəbəqədər təhsil müəssisələrində dərs deyən müəllimlər şagirdlərə əlifbanın hər hansı bir hərfini və ya riyaziyyatdan rəqəmləri öyrədərkən, bu vəsaitdən həmin hərf haqqında yazılmış şeiri də uşaqlara asan əzbərləməyə bilirlər.

Onu da qeyd edək ki, bu vəsait məktəbəqədər və kiçik məktəb yaşlı uşaqlarda məntiqi təfəkkürün və yaradıcılıq qabiliyyətinin formalaşmasına, həmçinin uşaqların asudə

vaxtlarının səmərəli keçirmələrinə də xeyli köməklik edəcəkdir.

“Güllünün şeirləri” kitabı həm məktəbəqədər və kiçik məktəb yaşlı uşaqlar, həm də onların təhsili, təlim-tərbiyəsi ilə məşğul olanlar üçün çox qiymətli vəsaitdir, eləcə də böyük dəyərə malik müaliə materialıdır. Xatırlatmaq yerinə düşər ki, ümummilli liderimiz Heydər Əliyev müaliyəyə yalnız savad, bilik qazanmaq, elm öyrənmək imkanı və vasitəsi kimi baxmamış, bütövlükdə, hər bir insanın həyatını düzgün qurmasında, fəal vətəndaş mövqeyinin formalaşmasında, cəmiyyətdə gedən tərəqqi prosesində yaxından iştirak etməsində təhsilin son dərəcə vacib əhəmiyyət daşıdığını önə çəkərək demişdir: “İndi bizim təhsilimizin məqsədi gənc nəsəl, uşaqlara təhsil verib onları gələcəyə hazırlamaqdır. Amma bununla yanaşı, ən böyük məqsədi Azərbaycan vətəndaşı hazırlamaqdır, müstəqil Azərbaycan cəmiyyətinin ləyaqətli üzvünü hazırlamaqdır”.

Ulu öndər ölkənin və xalqın gələcəyinin yeni nəsilləri necə və hansı ruhda savada yiyələndirməkdən, tərbiyə etməkdən asılılığını məxsusi vurğulayırdı: “Uşaqlar bizim gələcəyimizdir. Gələcəyimizi nə cür tərbiyə edəcəyiksə, böyüdəcəyiksə, ölkəmizin, millətimizin, dövlətimizin gələcəyi bundan asılı olacaqdır”.

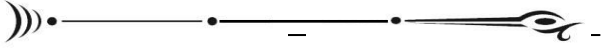
Bu vəsait məhz böyüməkdə olan nəsillərin layiqli vətəndaş kimi formalaşmasına xidmət göstərən materialları özündə cəmləşdirməklə yanaşı geniş elmi-pedaqoji və didaktik imkanlara malikdir.

Uşaqlara təlim-tərbiyə vermək və onları maarifləndirmək baxımından navator yazıçı Zaur Ustacın “Güllünün şeirləri” adlı bu metodik vəsaiti dəyərli bir mənbədir.

Onu da qeyd edək ki, vəsaitdə toplanılan şeirlər və tapmacalar müasir əhəmiyyətinə görə də qiymətlidir. Vəsait hər bir məktəbəqədər və kiçik məktəb yaşlı uşaqların bacarıqlı, yaradıcı və savadlı şəxsiyyət kimi inkişafına və gələcəkdə vətənpərvər bir gənc kimi, formalaşmasına xidmət edəcəkdir.

Deyilənlərdən belə nəticəyə gələ bilərik ki, metodik vəsaitin nəticələri müəllimlər, tərbiyəçilər, tələbələr, şagirdlər, uşaqlar və bu problemlə maraqlanan geniş oxucular üçün faydalı olacaqdır. Bu baxımdan vəsaitin nəşr olunmasını məqsədəuyğun hesab edirəm.

TALEH XƏLİLOV
pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru,
Azərbaycan Respublikası Təhsil Şurasının üzvü.

A

A ilə Ana deyə,
Aləmə səs salırıq.
Azərbaycan sözünə
A ilə başlayırıq.

* * *

Ata, Anatək sözlər
A-nın nəfis ilməsi
A-dan Z-yə hərflər
Allahın bir töhfəsi.

A və N

Baxın, Ana sözünə
Hərfləri kim sayar?
N- tək durub ortada
Hər tərəfdə bir A var.

N

N, iyirminci həfdir,
Düşüb qabağa amma.
Çünki, onu bilməsək,
Yaza bilmərik ana.

* * *

N, nənəmin ninnisi,
N, nənəmin nehrəsi,
N, nənəmin şipşirin
Noğul kimi nəvəsi.

N və T

Natiq tutdu Tofiqi
Əlində tapançası.
Tofiq təslim olmuşdu
Yer yox idi qaçası.

T

Tuncay topu tulladı,
Tutu, topu tut görək!
Top-top mənə yaraşmaz,
Mən tankçı olum gərək!

* * *

Tapançamı götürdüm,
Tüfəngi də ver mənə.
Tankı, topu sazlayım,
Hücum edim düşməne!

Ə

Əlifbam əlimdədir,
Ə hərfi tanışdır.
Gözümün önündəki
Əlim Ə – lə başlayır.

* * *

Nənədə iki Ə var
İki Ə – li nəvə də
Babam Ə – dən küsəndə,
Ona deyirəm dədə.

L

Lalə dostların yenə
Topladı ətrafına,
Axı, mən nənəmgilə
Getmişdim Lənkərana!?

* * *

Orda bir ağac vardı,
Meyvələri sapsarı.
Leyla dadına baxdı,
Büzüşdü dodaqları.

I

I – nı yazmaq asandı,
Asan da yadda qalır.
Kim tanımır, tanısın
Lap çomağa oxşayır.

I

I hərfi sadədir
Həm də asan yazılır.
Onunla söz başlamır
Bakı sözü qurtarır.

R

Raul əlində fırça,
Yanaşdı molbertinə,
Rənglər rəngə qarışdı,
Oxşatdı raketinə.

* * *

Rəna görəndə rəsmi,
Dedi, qəşəng rəndədi
Hətta qanadı da var,
Sanki, uçaçaq indi...

R

Rahib Əkbərə
Saymaq öyrədir.
Bir, iki, ..., dörd...
Rəqəmdir deyir.

* * *

Əkbərsə gülür,
Uğunur anlıq.
Hansın unuttun?
Niyə dayandıq?

İ

İlqar sevir, idmanı
Hey hoppanır ip üstədən,
İz axtarır bağçada,
O, tez tapır itindən.

B

1 ilə 3 birləşib,
Birlikdə "B" oldular.
"Bakı" sözün başlayıb,
"Kitab"ı qurtardılar.

B

Bahar, bayram sözündə
B hamıdan birinci.
Əlifbamda ikinci,
“Bilik”də də birinci.

YANVAR

Yanvar birinci aydır,
Uşaqlar sevir onu.
Tətildə qartopu var,
Kim sevməz bu oyunu?

Y

Yabını yəhərləyib,
Yusif mindi, dalına
Yellətdi, yorğa getsin
Bərk yapışdı yalına.
* * *

Yabı heç tərpənmədi,
Bir az əydi boynunu.
Çəkəndə yüyənini
Oynatdı quyruğunu.

F

Fuad Fəridlə
Girmişdi bəhsə,
Hansı daha tez
Gələcək dərsə.

FEVRAL

Fevral, ikinci aydır.
Qar yağır, sular donur.
Çöldə ac qalan quşlar,
Pəncərələrə qonur.

U

Uğur baxıb göylərə,
Dedi, usta olacam!
Uca bir qüllə tikib,
Ulduzlara çatacam!

D

Dəvənin damı damdı,
Durdu, damı dağıtdı.
Dəvətikanı dərib,
Dammayan dam düzəltdi.

DAN

Dan yerində
Günəş doğur.
Dan səmanın
Al donudur.

O

O yumru hərfdir,
Oxşayır yumurtaya.
Yazmağı lap asandı,
Qələmi kim fırlaya.

ORXON

Orxon çox qədim
Sözdür bilirəm.
Böyüyən kimi
Öyrənməliyəm.

X

Çarpaz iki xətt çəkib,
Adını “X” qoydular.
Xəbər çatdı, xoruza
Dedi, gecikib onlar.

XƏZƏR

Həm dənizdi, həm də göl
Xəzər təkdi dünyada.
Qoynunda bir şəhər var,
O da ilkdi dünyada.

Sual:

*Xəzər dənizində qəhrəman neftçilərimizin yaşayıb,
işlədikləri şəhərciyin adı nədir?*

MART

Yanvar, Fevral, Mart
İlin ayları.
Sevirəm Martı,
Bol bayramları.

Suallar:

Mart neçənci aydır?

Mart ayında hansı bayramlar var?

Mart ayında daha hansı önəmli gün var?

M

Malik məktəbə

Bu ildən gedir.

Müəllim ona

Ancaq beş verir.

* * *

Heç bir məsələ

Deyil qaranlıq.

Malik düşünür,

Yalnız bir anlıq.

K

Kirpi kələmlə bir gün

Gəldi kəllə-kəlləyə.

Dedi, çəkil yolumdan!

Kələm, güldü kirpiyə.

* * *

Sonra, gördü ciddidi

Dedi, əkil başımdan!

Bura mənim yerimdi,

Bir də keçmə qarşımdan!

* * *

Kartofla, kök dözməyib,

Yetişdilər köməyə.

Kirpi başa düşdü ki,
O, məcburdu dönməyə.

K

Əlifbamda bu hərfin
Yeri tamam başqadır.
Kartof, kələm bir başqa,
Məktəb tamam başqadır.

Tapşırıq:

*Kartof, kələm, məktəb sözlərin tələffüz etdikdə “K”
hərfinin necə fərqli səsləndiyinə diqqət yetirməli.*

Q

Qu quşu qurbağanı
Gördü göl qırağında
Qurbağa oxuyurdu,
Kefində, damağında.

* * *

Qu dedi, quruldama,
Xoşum gəlmir, qurbağa!
Matı-qutu qurudu,
Lap, karıxdı qurbağa.

QIŞ

Qarlı Qış gəlib qonaq,
Çox sevinir uşaqlar.
Qartopu oynayırlar,
Sürüşürlər qoçaqlar.

* * *

Qaçayın kefi qaçıb,
Bayaqdan hey düşünür.
Quşlar indi ac qalıb,
Pişiklər də üşüyür.

E

E darağa oxşayır,
Dişi tökülüb, amma.
Üçcə dişi qalıbdı,
Onunla çox oynama!

ELAN

Etibarla Ehtiram
Belə elan yazıblar:
“Qaranquşlar itibdir,
Yəqin yolu azıblar”

Sual:

*Qaranquşlar nə vaxt gələcək?
“Yolu azmaq” nə deməkdir?
Başqa hansı anlamı var?*

S

Saatsaz saatları,
Aşığı sazı sazladı.
Saatlar işləməyə,
Aşığı sözə başladı.

* * *

Neçə saat durmadan,
Aşığı söylədi, dastan.
Saatsaz yuxuladı,
Səs gəlmədi saatdan.

SENTYABR

Xoş gəldin, Sentyabr!
İndi üzümüz gülər.
Çantamız xoşbəxt olar,
Kitab-dəftər sevinər!

Ş
Şamil şamları,
Qoydu şamdana.
Çərşənbə günü,
Qalsın axşama.

ŞEHÇİÇƏYİ

Bir çiçək var, Şehçiçəyi,
Cücüləri tutub “yeyir”.
Belə maraqlı bilgini,
Kitab oxuyanlar bilir.

Tapşırıq:

Şehçiçəyi haqqında məlumat topla.

C

Sancağımı bəzəyən
Hilala bənzəyirsən!
Azərbaycan sözünü
Can ilə bəzəyirsən!

* * *

Ana da balasına
Can deyə cavab verir.
Cahu-cəlal sözünə
C hərfi rəvac verir.

CANAVAR

Ya canavar, ya ayı,
Ya kəpənək, ya arı,
Hərəsi bir canlıdır,
Biz qoruyaq onları.

V

Vaqifin bir vərdişi
Hər şeydən vacib idi,
Vaqonda da, evdə də
Mütləq var-gəl edirdi.

Suallar:

Vaqon nədir?

Var-gəl etmək nədir?

VAHİD

(Şəhid Abbasov Vahidin xatirəsinə)

Vahid getdi əsgərə,
Həmişə dedi: - “Oldu!”
Postunu tərək etmədi,
Vətənçün şəhid oldu.

Ç

Ç hərfi çobanla
Lap çoxdan dostluq edir,
Ç - li çomaq həmişə
Çobanın əlindədir.

* * *

Çəməndəki keçisi,
Ç - li çayırı çeynər,
Arxacdakı çəpişlər
Çəşmələrdən su içər.

* * *

Ç - li alaçıq, çadır
Çöldə çobanın evi,
Çoban yaman çox sevir
Ona görə bu hərfi!

ÇƏNLİBEL

Koroğlunun oylağıdır,
Çənli, dumanlı Çənlibel.
Mərd oğullar oymağıdır,
Dağlar qoynunda Çənlibel.

Z

Zanbağı görən kimi,
Zümrüd dedi, Zeynəbə
Paxıl deyilsən əgər,
Zanbağını ver mənə.

* * *

Zəhra qarışdı işə,
Sonra dedi, bu qədər,
Tənbəl deyilsən əgər,
Zəhmət çək, özün becər!

ZƏNGƏZUR

Zəhmətkeş babaların
Vətənidir Zəngəzur.
Əsir düşən torpağım,
Vətənimdir Zəngəzur!

Ö

Çıxıb qunun önünə
Özünü öydü ördək,
Göldə məndən gözəli
Varmı, bir deyin görək!?

ÖMƏR

Söhbət edirdi,
Ömərlə Əsmər.
Ömər dedi ki,
Olacam əsgər!

Sual:

Sən böyüyəndə kim olacaqsan?

Ü

Üzdüm üzümü,

Üzdüm, özümə!

İstəyirsənsə,

Gəl, üz özünə!

* * *

Üzüm qurusu

Üzümdən dadlı,

Qaldıqca olur

Daha faydalı!

ÜLKƏR

Ülkər adıyla

Öyünür hər dəm.

Mən daha parlaq,

Zərif, inciyəm!

* * *

Günəşsə, susur,

Danışmırdı heç.

Bacı, bacıyla

Dalaşarmı heç!?

Sual:

Ülkər nəyə işarə edir?

Ülkər, Günəş adları haradan götürülüb?

P

Paşa, əlində maşa
Hücum çəkdi pişiyə,
Burda pişik özüməm
Haydı çıxdın eşiyə!

PALTAR

Səliqəli geyinir,
Məktəbdə hər bir uşaq.
Pencək, palto geyirik,
Başa qoyuruq papaq.

G

Hər Günəşin doğması
Yeni günü başlayır,
Günəş qürub edəndə
Demək, gün başa çatır.

* * *

Günəş özü möcüzə
Sirr dolu varlığıyla,
“Bir gün” isə mesajdır
Dünyaya, insanlığa!

GÜZ

Hamımız Payız deyir,
Əslində adı Güzdü.
Ona Payız deyənə
Payız dodağın büzdü.

H

Həsən çıxdı hasara,
Nə yaman hündür imiş.
Hop eləyib, hoppandı,
Hündürdən hündür imiş!

HÜMBƏT

Hümbətin beş yaşı var,
Yaman hazırcavabdır.
Həvəsi var yazmağa,
Oxumaqda qoçaqdır.

Ğ

Qarğa ilə qurbağa
Getdilər qonaqlığa,
Sağsağanın toyuydu
Düşmüşdülər bolluğa.

QOĞAL

Nağı maraqla baxdı,
Vitrindəki qoğala.
Nəsə heç oxşamırdı,
Nağıldakı Qoğala.

J

Jalə aldı jurnalı
Baba, ver baxacağam!
Böyüyəndə sənintək
Jurnalist olacağam!

JALƏ

Jalə, Damla və Şəbnəm
Yola getmirdi heç vaxt.
Bir gün Yağmur dillənib,
Hamısını qoydu mat.

Sual:

“Mat qoymaq” deyəndə nə başa düşürsünüz?

1

Asan bir sual verim,
İnan, yoxdur beləsi.
Üçdən iki çıxanda
Söylə, qalır neçəsi?

1

İndi bir az da
Çətinləşdi iş.
Neçə azalsa,
Altı olar beş?

2

Hansı qoçaq tez deyər,
Söyləyin ay uşaqlar?
Xor-xor yatan pişiyin,
Neçə xumar gözü var?

Sual:

Xumar nə deməkdir?

2

Xoruz tək ayaq üstə
Dayanmışdı bayaqdan.
Neçəsin gizlənmişdi,
Xoruz neçə ayaqdan?

3

Kvadrat dörd bucaqdı,
Yəni, dörd bucağı var.
Üçbucağın bəs onda,
De, neçə bucağı var?

3

Yaman hazırcavabdır,
İndi bütün uşaqlar.
Qarlı Qışı saymasaq,
Onda neçə fəsil var?

4

Dünyanın dörd tərəfi,
Damın dörd dayağı var.
Ən böyük, nəhəng filin
De, neçə ayağı var?

APREL

Bilən varmı uşaqlar,
Dördüncü hansı aydır?
Ondan əvvəl Mart gəlir,
Maysa, ondan sonradır.

5

Eşitdim, öyrənmisən
İndi daha saymağı,
Adamın bir əlində
Neçə olur barmağı?

5

Həftənin iki günün
Dincəlirdi uşaqlar.
Bəs onda neçə günün
Məktəbə gedir onlar?

6

Daha qalmayıb
Çətin suallar.
"Məktəb" sözündə
Neçə hərf var?

6

İldə on iki ay var,
Bunu yaxşı bilirik.
Bəs onda yarım ildə,
Neçə ay var, bilirik?

7

Bazar günü gələndə
Çox sevinir uşaqlar.
Bəs kim indi tez deyər,
Həftədə neçə gün var?

7

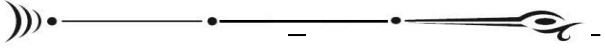
Baxıram hamı bilir,
Aran nədi, nədi dağ.
İndi mənə kim deyər,
Neçə hərf "QARABAĞ"?

8

At yanında balası,
Gəzirdi otlaqları.
İkisinin bir yerdə
Neçədir ayaqları?

8

Mahirin on yaşı var,
Ondan kiçikdir Anar.
Anar iki yaş kiçik,
Onun neçə yaşı var?

9

İki əldə bir yerdə
On dənədir barmağım.
Bax, birini qatladım,
Neçə qaldı qoçağım?

9

Arifin səbətində
Var idi beş alması.
Kim deyər neçə olar,
Dördün versə anası?

10

İnan ki, çətin deyil
Düşünsən, asan olar.
Bir əldə, bir ayaqda
Cəmi neçə barmaq var?

10

Ağıllısız bilirəm,
Deyin görüm, qoçaqlar.
"AZƏRBAYCAN" sözündə
Cəmi neçə hərf var?

İLİN AYLARI

İldə on iki ay var,
Yanvar, Fevral, Matr, Aprel.

Sərin May, isti İyun,
Artıq yarı oldu il.

* * *

İyul, sonra da Avqust
Sevimli Sentyabr.
Oktyabr, Noyabr,
Sonunda da Dekabr.

YANVAR

Yanvarla başlayır il,
Ən birinci o gəlir.
İlin barın, bəhərin
Ağ qarla o gətirir.

FEVRAL

Fevralda donur hər yan,
Çaylar, bulaqlar, göllər.
Xocalı düşür yada,
Qara bağlayır ellər.

MART

Martda sevinir hamı,
Açır Bənövşə, Nərgiz.
Səmənislə, Kosayla
Tonqalla gəlir Novruz.

APREL

Daha torpaq isinib,
Ağaclar yaşllaşır.
Artıq səmada çoxdan
Qaranquşlar dolaşır.

MAY

May sevimli bir aydır,
Hər yan çalır-çağırır.
Çox sevirik bu ayı,
Bizim sevimli ayıdır!

Sual:

May ayı niyə bizim üçün sevimlidir?

İYUN

İyun altıncı aydır,
Bu ay il yarı olur.
Bu ay gecələr qısa,
Gündüzlər uzun olur.

İYUL

“Yayın oğlan çağıdır”,
İyul belə adlanır.
Hər yerdən buxar qalxır,
Sanki, torpaq odlanır.

Sual:

Buxar nədir?

AVQUST

“Qora bişirən aydır”,
Avqust belə tanınır.
Alma, armud sulanır,
Şanı, əncir ballanır.

SENTYABR

Sentyabr gələndə
Çox sevinir uşaqlar.
Bilik günü yetişir,
Məktəbə gedir onlar.

OKTYABR

Oktyabr gələndə
Gəlir payız havası.
Qozu, narı, alması,
Boldu sarı heyvası.

NOYABR

Noyabr soyur hava,
Tez-tez yağır yağışlar.
Həyətlərdə, bağlarda
Civildəşir ac quşlar.

DEKABR

Dekabr gələr-gəlməz,
Əsir soyuq küləyi.
Hədən Şaxta Babanın
Qar ələyir, ələyi.

İLİN FƏSİLLƏRİ

Gəlin birlikdə sayaq,
Görək neçə fəsil var.
Yaz, Yay, Payız bir də Qış,
Bunu bilməyə nə var!

YAZ

Yazda açır çiçəklər,
Nəğmə oxuyur quşlar.
İki adı var onun,
Həm də deyirik Bahar.

YAY

Yayda dərslər qurtarır,
Bağa yollanırıq biz.
Kölgədə dincəlirik,
Çoxlu oynayırıq biz.

PAYIZ

Payızın gəlişiylə,
Hər yan tamam dəyişir.
Çılpaq qalır ağaclar,
Meyvələri yetişir.

Sual:

Çılpaq dedikdə nə başa düşürsünüz?

Payızın digər adı necədir?

Payızda hansı meyvələr yetişir?

QIŞ

Biz sevirik, qarlı Qışı,
Sevinirik qar yağanda.
Qorxutmur qarı, yağışı,
Oynayırıq qar yağanda.

ƏLİFBA

A, Be, Ce, Çe, De, E, Ə
Nə gözəl yaraşır
Şirin dilimə.

* * *

Fe, Ge, Ğe, He, Xe, I, İ
Bəzəyir, sevdilir
Şirin dilimi.

* * *

Je, Ke, Qe, eL, eM, eN, O
Az qaldı unudum
Ka da var baho.

* * *

Ka da çox vacibdir
Bilməli hamı.
Kələmlə kartofu
Seçməli hamı.

* * *

Ö-sü var, Pe-si var, eR-i var bunun,
Se-si var, Şe-si var, Te-si var bunun.
U-su var, Ü-sü var, Ve-si var bunun,
Sonunda, Ye-si var, Ze-si var bunun.

CAVABLAR

X – Neft Daşları. Səh.14.

M – Mart üçüncü aydır. Mart ayında 8 mart Beynəlxalq Qadınlar Bayramını və Novruz – Bahar bayramını qeyd edirik. Azərbaycanın Ümumilli lideri Heydər Əliyevin 26 mart 1998-ci il tarixli Sərəncamı ilə **31 mart** Azərbaycanlıların **Soyqırımı** Günü kimi qeyd olunur. Səh. 15.

E – Qaranquşlar bahar fəslində, yazda gələcəklər. Yolun azmaq – gediləcək yolu unutmaq, itirmək. Bu ifadənin başqa anlamı pis işlə məşğul olmaq. Səh.17.

V- qatar vaqonu, təkərlər üzərində otaq, ev. Var-gəl etmək bir xətt üzrə gəzişmək, gedib-qayıtmaq. Səh.19.

Ö- Bu sualı özün istədiyini kimi cavablandır. Səh.22.

Ü – Ülkər adının ulduz adı olması ilə öyünürdü. Günəş və Ülkər adları səma cismlərinin adlarından götürülüb. Səh.22.

J - “Mat qoymaq” deyəndə hədsiz təəccübləndirmək, heyrətləndirmək başa düşülür .

Xumar – yuxulu, yarıyumulu, məst olmuş. Səh.27.

May ayı 28 May tarixinə görə bizim üçün əzizdir.

Səh.37.

Buxar-istinini təsiri nəticəsində suyun qaz halına keçməsidir. Səh.34.

Çılpaq dedikdə ağacların, kolların yarpaqlarını tökməsi nəzərdə tutulur. Payızın digər adı Güzdür. Payızda alma, armud, nar, heyva, əzgil və digər meyvələr yetişir. Səh.36.

NƏTİCƏ

Kitabda əlifbamızın hər bir hərfinə aid əyləncəli, məzəli, uşaqların asan əzbərləyə biləcəyi olduqca axıcı, yüngül hecalı şeirlər və rəqəmlər haqqında olan tapmacalar toplanmışdır. Bütün bunlardan əlavə aylar, fəsillər və başqa uşaqlar üçün vacib anlayışlar barədə şeirlər də var.

2011- ci ildən məktəbəqədər uşaq müəssisələrində tərbiyəçi-müəllimlər, ibtidai məktəblərin birinci siniflərində əlifbanı öyrədən ibtidai sinif müəllimləri tərəfindən əlavə tədris vəsaiti kimi istifadə olunan kitab 2019 cu ildən Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən məktəbəhazırlıq qrupları üçün nəzərdə tutulmuş 3 hissəli dərsliyin “Məktəbə hazırlaşırıq” adlı həmin dərsliklər üzrə 2 hissəli metodik vəsaitinin I və II hissələrinə daxil edilmişdir. Orta məktəb və liseylərin məktəbəhazırlıq qrupları ilə məşğələlər təşkil edən ibtidai sinif müəllimləri üçün əvəzsiz vəsait olmaqla hələlik təkdir və bu vəsaitin alternativ variantı yoxdur.

Onu da əlavə edim ki, bu kitab yalnız məktəbəhazırlıq qruplarında deyil, eyni zamanda əvəllki illərdə olduğu kimi yenə də məktəbəqədər uşaq müəssisələrində tərbiyəçi-müəllimlər üçün əvəzedilməz vəsait olaraq qalır. İbtidai məktəblərin birinci siniflərində əlifbanı öyrənərkən hər yeni hərflər və rəqəmlər keçildikcə

müəllimlərin “hərfə və ya rəqəmə aid şeir əzbərləyin” – kimi tapşırıqlarını da qarşılamaq iqtidarındadır.

Vəsaitdəki hərf və rəqəmlərə aid şeir – tapmacaların düzülüşü məktəbəhazırlıq qruplarında və orta məktəb-liseylərin birinci siniflərində hərf və rəqəmlərin proqramla keçilmə ardıcılığına uyğun gəlir.

Bu kitabdan (vəsaitdən) istifadə etməyin müəllimlərə, valideynlərə və şagirdlərə nə kimi faydası var?

- Müəllimlər üçün əvəzedilməz vəsaitdir ona görə ki, onların metodiki vəsaitdə hissə-hissə və pərakəndə halda rastlaşdığı şeirlər, tapmacalar bu kitabda yığcam və ardıcılıqla Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq olunmuş proqrama uyğun şəkildə verilmişdir.
- Valideyinlər hal-hazırkı vaxtda olduqca münasib qiymətə yalnız bir kitab almaqla məktəbə hazırlaşan balacanın və ya artıq birinci sinifdə oxuyan birinci sinif şagirdinin hərf və rəqəmlərə aid şeir, tapmaca təlabatını ödəmiş olur.
- Şübhəsizki, müəllim və valideyinin söyləri nəticəsində uşaqlar bu vəsaitdən öyrəndikləri şeir və tapmacaların köməyi ilə həm şeir əzbərləmə, söyləmə, həm də məntiqi təfəkkürünü, sadə hesablama bacarıqlarını inkişaf etdirərək daha çox onlar qazanmış olurlar. Uşaqların hərtərəfli inkişaf etdirilməsi, gələcək üçün kamil şəxsiyyətlər yetişdirilməsi, insan kapitalına sərmayə

qoyuluşu və başqa bu kimi ümdə məsələlər isə hal-hazırda dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin şəxsi nəzarətində olan, eyni zamanda uşaqların hamisi Birinci vitse-pezident Mehriban xanım Əliyevanın xüsusi qayğısı ilə əhatələnmiş prioritet məsələlərdən biridir.

Bütün bu yuxarıda sadaladıqlarımızdan belə nəticəyə gəlirik ki, bu vəsait hal-hazırda məktəbəhazırlıq qrupları ilə məşğələlər təşkil edən ibtidai sinif müəllimlərinin stolüstü kitabı olmaqla bərabər, gələcəkdə məktəbə gedəcək balaca uşaqları olan hər bir ailə üçün də vacib kitabdır.

Ülviyyə Hüseynova

filologiya üzrə fəlsəfə doktoru,

BAU və ADU –nin baş müəllimi.

KİTABIN İÇİNDƏKİLƏR

Ön söz	3
Hərflərə aid şeirlər	7
Rəqəmlərə aid şeirlər	26
İlin aylarına və fəsillərə aid şeirlər	32
Əlifba şeiri	37
Cavablar	38
Nəticə	40

Zaur Ustac

(*Mustafayev Zaur Mustafu oğlu*)

Güllünün şeirləri

Redaktor: Hacıxanım Aida

Naşir: Tuncay Şəhrili

Kitab “Yazarlar”ın kompüter mərkəzində yığılıb,
“El kitab çapı mərkəzi”ndə çap olunub.

Təşkilati dəstək: www.ustac.az (*qeyri-kommersiya*).

Üzqabığının müəllifi: Gülü.

Kompüterdə yığıb: Gülü.

Çapa imzalanıb: 17.04.2022.

Qiyməti: pulsuz.

Kitab xeyriyyə məqsədi ilə nəşr olunub, heç bir kommersiya
marağı yoxdur və gəlir əldə olunması nəzərdə tutulmur.

Sayı: 100 ədəd (elektron variantı var)

E-kitab hazırlanıb elektron kitabxanalara yerləşdirilir.

Əlaqə: Tel: (+994) 70-390-39-93

E-mail: zauryazar@mail.ru

F/b: [Zaur Ustac](https://www.facebook.com/ZaurUstac) .

Müəllif hüquqları qorunur.

Üzqabığının müəllifi: Gülü - Gülüza Mustafayeva.